

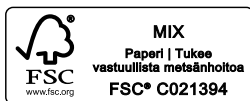
RAILI MIKKANEN

HALUAN *näytellä!*

TUUSULANJÄRVEN
RUTH SIBELIUS

Tammi

Lämmin kiitokseni Taiteen edistämiskeskukselle
kirjalle myöntämästänne tuesta.

© Raili Mikkanen ja Tammi, 2023
Tammi on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä
Graafinen suunnittelu: Laura Lyytinen
ISBN 978-952-04-5562-0
Painettu EU:ssa

RAILI MIKKANEN

HALUAN
näytellä!

TUUSULANJÄRVEN
RUTH SIBELIUS

tammi
80 VUOTTA

TUUSULANJÄRVEN TAITEILIJAYHTEISÖ

ENSIMMÄINEN

NÄYTÖS

KOULUSSA

1.

Illan näytelmä oli mielessä koko ajan. Ruth ei ollut ikinä ennen esittänyt niin höpsöä roolia kuin tämäniltainen Prinsessa Florellana. Asentojen ja ilmeiden oli oltava erilaisia kuin kenenkään, jonka hän oli tavannut. Yleensä helpotti paljon, jos huomasi oman roolin muistuttavan edes vähän jotain tätiä tai enoa tai jotakuta heidän omasta nuorten porukastaan. Sitä ei tietenkään saanut kertoa muille, mutta jos se oli joku näytelmässä mukana oleva, saattoi häntä tarkkailla salaa harjoituksissa. Nyt täytyi ainakin liioitella niin paljon kuin osasi. Niinhän Topeliuskin oli näytelmää kirjoittaessaan tehnyt. Jalkaterät sisäänpäin, vatsa eteen oikein pönöttämään ja makkaraa suu niin täyteen, että juuri ja juuri pystyisi puhumaan.

Asentoja oli parasta harjoitella eteisen ison peilin edessä, mutta ihan ensimmäiseksi täytyi käydä hakemassa makkara. Piti kokeilla, miten paljon makkaraa voi tunkea suuhun, että pystyy vielä puhumaan eikä alakin köhiä tukehtumaisillaan. Huh,

ajatus ei oikein houkutelut. Jos äiti näkisi hänet harjoittelemassa, hän joutuisi varmaan jäämään kotiin. Berliinistä asti äidinkään katse ei sentään tänne ylttäisi.

Alkoi jo nipistellä vatsan pohjassa. Tässä vaiheessa jännitti aina ja ennen esiripun aukeamista vielä enemmän, mutta se oli hyvä tunne. Hän oli lukenut Kaarola Avellanin sanoneen, että jos ei yhtään jännitä ennen näytelmän alkua, ei ole hyvä näyttelijä. Varmaan se tarkoitti, ettei silloin ota näyttelemistä riittävän tosissaan. Kaarola oli niin kokenut ja ihailtu näyttelijätär, että hän varmasti tiesi.

Jos minun pitäisi valita näyttelemisen ja ratsastamisen välillä, en tiedä, kumman valitsisin, Ruth huomasi. Onneksi minun ei tarvitse.

Omasta osuudestaan hän ei ollut huolissaan. Hän muisti vuorosanansa, mikä ei kaikkien muiden kohdalla ollut aina varmaa. Silloin paremmin muistava vierustoveri antoi avun ja kuiskasi joskus niin äänekkäästi, että sitä ei olisi edes tarvinnut toistaa.

Keittiöstä hän löysi Hellun täyttämässä marjapiirakkaa. Hellun marjapiirakat olivat melkein liian hyviä. Joskus tuntui, että alkuun päästyään olisi voinut hotkia koko piirakan. Hellu näytti aina tyytyväiseltä leipomusten keskellä. Hän oli pieni, pyöreä ja punaposkinen, oikea keittiön hengetär ruudullisessa mekossa iso esiliina edessään.

Keittiö oli tilava ja siellä oli aina niin hyvät tuokset, että olisi voinut melkein täytyä vain nuuskimalla. Nytkin, oih!

– Hellu, missä on ne makkarat, jotka varasin illan näytelmää varten. Minun pitää kokeilla yhtä.

– Eikö makkaroitaa yleensä syödä eikä kokeilla? Hellun ällistys nauratti.

– Minun on kokeiltava, miten paljon sitä maistuu kerrallaan suuhun, Ruth selitti.

– Onneksi äitisi ei ole näkemässä, Hellu totesi ja kaivoi makkarat kylmäkaapista.

– Ei sinunkaan tarvitse katsoa, mutta tule eteisen peilin luokse ja kuuntele edes. Minä olen illalla ahne prinsessa, jonka puheen pitää kuulua, vaikka tungen suuni täyteen makkaraa.

Hellu puisteli päätään, mutta seurasi Ruthia eteiseen ja jäi uteliaana kuuntelemaan. Jo makkarat sullominen suuhun oli tehtävä näyttävästi. Ruth mittasi sormella suunnilleen oikean kohdan, josta otti kiinni. Kun veisi hampaat melkein sormiin kiinni, homma voisi onnistua.

– No, nyt. On jo aika vaikeaa puhua, hän mökelsi.

– Ota vähän vähemmän, jos haluat äänen kuuluvan muillekin kuin kaikkein lähimmille, Hellu opasti. – Kaikkea minäkin joudun tekemään: arvostelemaan, miten sinä heität nurkkaan pöytätavat ja melkein tukehduat itsesi makkaralla.

Hellu puisteli taas päätään. Ruth ymmärsi häntä hyvin. Oikea määrä löytyi onneksi aika nopeasti.

– Kiitos, Hellu! Jos meiltä puuttuu joskus näytelmästä ohjaaja, haluaisitko tulla avuksi?

Hellu palasi nauraen keittiöön piirakan seuraan.

Ruth katsoi itseään peilistä. Aika tavallisen näköinen 13-vuotias, hän ajatteli ja pohti saman tien, kuinka moni samanikäinen mahtoi pitää itseään kauniina. Näihin aikoihin vuodesta oma syntymäpäivä harmitti häntä. Maaliskuussa syntynyt Eva saattoi kehua olevansa kaksi vuotta häntä vanhempi, viidentoista, kun Ruthin syntymäpäivä tuli vasta marraskuussa. Ruth sai olla liian lyhyen aikaa vain vuoden nuorempana.

Eva oli perheen esikoinen. Hän oli saanut Aino-äidin Järnefeltin aatelissuvun hienot ja naiselliset piirteet. Miten perinnölliset ominaisuudet mahtoivat päättää etukäteen, keneen lapsista asettuivat? Vai oliko esikoinen aina automaattisesti ensimmäisenä vuorossa, kun parhaita piirteitä jaettiin? Ruth olisi mieluummin tullut ulkonäöltään äidin kuin papan sukuun. Moni oli sanonut häntä hauskan näköiseksi, mutta taisivat vain lohduttaa häntä, niin hän itse ajatteli.

Olohuoneen puolella Eva istui sohvalla rauhallisena. Jännittiköhän Eva koskaan? Olihan sisko hyvä kaikessa, mihin ryhtyi, mutta silti. Eva ei varmaan ollut ikinä miettinyt tällaisia, hänen ei tarvinnut.

He olivat illalla menossa Paloheimojen luokse, sillä siellä näyteltiin taas. Onneksi heidän yleisönsä ei ollut kovin kriittistä eikä tänään edes ollut luvassa suurta katsojajoukkoa. Näyttelijä saisi hakea sanoja tai unohtaa ne vaikka kokonaan, muut paikkaisivat tilanteen hänen puolestaan.

Ruth meni Paloheimoille aina mielellään ja erityisesti nyt, kun poikien isä oli matkoilla. He pääsivät näyttämään sisälle lämpimään, eikä tarvinnut palella kylmillään olevassa sivurakennuksessa. Siellä oltiinkin yleensä vain kesäisin lämpimään aikaan, mutta nyt ei iltaisin vielä ollut riittävän lämmin. Poikien isä ei sattunut pitämään ajatuksesta, että pojista tulisi näyttelijöitä. Ammatin pitäisi olla kunniallinen ja tuottava, ei mitään teatterihaihatteluja. Isä oli kuitenkin erehtynyt muuttamaan Kallio-Kuninkalan kartanon eteisaulan isoksi tilaksi, joka oli helppo jakaa näyttämöksi ja katsomoksi ja saada jopa kunnon esirippu niiden väliin.

Juttelemisen, tanssimisen ja näyttäminen, niistä pitivät kaikki, niin vanhat kuin nuoret. Heitä lähes samanikäisiä nuoria oli melkoinen määrä tämän saman rantatien varrella. Roolijako onnistui yleensä ilman suurempia vaikeuksia. En haluaisi ikimaaailmassa asua missään muualla kuin juuri täällä Tuusulan rantatien varrella, Ruth mietti taas kerran.

Kallio-Kuninkalassa parasta olivat tietysti pojat, komeita kaikki. Joukon esikoiseen, Arviin, Eva oli jo niin selvästi ihastunut, ettei siitä sen enempää. Arvi oli kahdenkymmenen ja opiskeli Helsingissä oikeustieteellisessä. Mitä jos Evasta tulee tuomarin rouva!

Äh, näitä hulluja ajatuksia, Evahan oli vasta viidentoista. Paloheimon Veli ja Paavo sekä lähes Ruthin ikäinen Olli olivat kaikki hyvännäköisiä

nuoria gentlemanneja, joten poikia riitti hyvin muidenkin ihailtaviksi. Pianhan heidät taas näkisi.

Äiti oli värvännyt ystävänsä Martha-tädin kotivahdiksi. Hyvä kun oli. Heitä kahta vanhinta lasta ei tietenkään tarvinnut vahtia, tai oikeammin ei saanut ruveta vahtimaan. Kaisua sen sijaan piti. Viisivuotias tarvitsee iltanukuttajan ja tiedon, että jos sattuu yöllä heräämään, joku on lähellä. Palvelijoiden huone oli toisessa päässä taloa, mutta täti nukkui viereisessä huoneessa. Martha-täti joko nukkui tai oli nukkuviinaan niin sikeästi, ettei ollut koskaan huomauttanut heidän kotiintuloistaan. Äidin kanssa ei uskaltanut myöhästyä annetuista ajoista eikä ikinä tulla kotiin niin myöhään kuin he olivat viime aikoina tulleet. Martha-täti oli mukava.

Tämäniltainen Topeliuksen *Lintu Sininen* oli esitetty jo kerran aiemmin eri näyttelijävoimin. Ruth oli nyt ensimmäistä kertaa höpsö Florella-prinsessa ja Eva kaunis ja viisas Florinna. Vaikka hän piti omasta osastaan, näytelmissä saisi olla enemmän valinnanvaraa, Ruth harmitteli, niin kuin usein ennenkin. Topeliukseen hän oli alkanut jo kyllästyä vallankin sen jälkeen, kun pappi kerran rangastukseksi jostain pienestä kurittomuudesta sulki hänet koko loppupäiväksi tyttöjen huoneeseen. Sen olisi vielä kestänyt, mutta hän toi eteen opiksi ja ojennukseksi kokonaisen kasan Topeliuksen kirjoja. Ruthin piti lukea niitä, sillä pappi oli valinnut vain sellaisia kirjoja, joissa oli kilttejä ja tottelevai-

sia lapsia. Koko loppupäivä siinä seurassa kiukutti niin, että hän olisi voinut repiä kaikki kirjat ja työntää ne takkaan.

Viime aikoina he olivat itsekin kirjoittaneet muutamia näytelmiä. Siinä oli se hyvä puoli, että saattoi kirjoittaa osat suoraan näyttelijöille, joiden taidot olivat tuttuja, joskin varsin vaihtelevia. Tietenkin myös kirjoittajien osaaminen vaihteli, vaikka oli heissä aikuisiakin, kuten Kerttu-täti ja Ahon poikien äiti, Venny-täti.

Eva nosti katseensa kirjastaan.

– Lähdetään heti ruokailun jälkeen, hän ehdotti.

– Onko sinulla jo vaatteet valmiina? Ruth kysyi.

Eva huiskaisi kädellään kohti siististi taiteltua vaatekasaa. Roolivaatteita etsittiin ja löydettiin milloin kenenkin kotoa. Tällä kertaa aikaa valmisteluille oli ollut sen verran vähän, että jokaisen oli pitänyt löytää vaatteet kotoaan. Muiden kanssa ei ehditty neuvotella. Äiti oli antanut luvan kaikkien vanhojen vaatteittensa lainaamiseen, kunhan ne tulivat puhtaina ja rypyttöminä takaisin komeroon. Äiti oli niin hoikka, että ne sopivat heille hyvin. Jos hame tai leninki oli liian pitkä, täytyi vain rullata sitä vyötärölle ja peittää rulla puserolla.

Roolipukeutuminen ei yleensä ollut ongelma. Joskus he näyttelivät myös tintamareski-lavasteissa, jotka Järnefeltin Eero-eno tai Ahon Venny-täti olivat maalanneet. Niissä oli isoon tauluun maalatut roolihahmojen kuvat ja reikä kasvoja varten. Joskus harvemmin oli reiät myös käsille ja jaloille.

Usein samoista luukuista joutui esittämään eri hahmoja, sillä yhteen tauluun ei tietenkään mahtunut kovin monen ihmisen kuvaa kerralla. Tintamarreski-lavastus ei vaatinut näyttelijöiltä rooliasuja. Joskus niissä oli hauskaa näytellä ihan vaihtelun vuoksi, mutta usein ne myös kahlitsivat. Minua ainakin, Ruth mietti. Asennot roolihahmon eläväksi saamisessa olivat niin tärkeitä, että kun ne jäivät pois, näytelmä muuttui aivan toiseksi.

– Tuntuuko sinusta yhtään pahalta, että me olemme menossa näyttelemään ja tanssimaan, vaikka pappi on sairaalassa? Eva äkkiä kysyi.

Ruthin täytyi miettiä hetki ennen kuin vastasi varmalla äänellä:

– Pappia ei auttaisi yhtään vaikka itkisimme täällä täyttä kurkkua koko ajan. En ole ajatellut sitä noin. Jotenkin minusta tuntuu, että jos kysyisimme häneltä, hän sanoisi, että hyvä kun menette. Jos taas äidiltä, hän rypistäisi kulumiaan ja käskisi meidän päätellä itse, mikä on sopivaa. Ja sitten emme uskaltaisi mennä. Tietysti minusta tuntuu pahalta se, että pappi on niin sairas, mutta olen ihan varma, että hän selviää. Se berliiniläinen professorihan on kuulemma maailman parhaita, saa mielellään olla kaikkein paras.

Eva huokaisi syvään, mutta ei jatkanut aiheesta.

– Ei huolehdi, kun ei voida mitään sille asialle. Tämäniltaisesta roolistani minä pidän. Niin kuin roolini lupaa: ”Mamma sanoi, että vaan, koreilla mä yksin saan.”

– Oikeinko pidät siitä? Eva hämmästyí.

– Tietysti! Jokainen haluaa olla suloinen prinsessa, mutta minä haluan näyttellä. Minkä takia muuten sadut ovat täynnä pahoja äiti- ja sisarpuolia? Oletko sinä joskus tavannut jonkun pahan äitipuolen?

Ruth oli miettinyt tätä ennenkin. Kai nyt tässäkin sadussa kuninkaalla olisi ollut varaa syöttää ja vaatettaa kaksikin prinsessaa, omansa ja uuden vaimon, ja olisi niille molemmille prinssejäkin riittänyt. Mutta ei. Topeliuksen *Lintu Sininen* toisti vanhaa kaavaa. Tässä sentään paha sisarpuoli oli herkullinen hahmo näyttellä. Epämiellyttävä tyttö, mutta katselijoille hauskaa seurattavaa, kun sen teki oikein.

2.

Ruokapöydässä Ruth purskahti äkkiä nauruun.

– Sinä naurat itseksesi, Kaisu totesi paheksuvasti.

– No, kun muistin, että en saa syödä liikaa. On jätettävä kolo makkaraa varten.

Kaisun katse kiersi tarkkaavaisesti pöydän.

– Ei täällä ole makkaraa.

– Ai juu, Ruth muka huomasi ja iski Evalle silmää.

Ei kannattanut selittää Kaisulle, että makkaroita oli heidän näytelmässään. Pikkusisko olisi voinut innostua vaatimaan pääsyä mukaan.

Tuskin Ruth ja Eva olivat saaneet syödyksi, kun pihalta jo kuului huhuilu. Siellä vilkutti Ahon Heikki, joka asui vähän kauempana Kallio-Kuninkalasta kuin he. Mukana oli tietysti myös Heikin pikkuveli Antti. Antti tosin näytti enemmän tytöltä kuin pojalta. Hänellä oli sievä leninki ja rusetti pitkässä kiharassa tukassaan. Venny-täti oli toivonut tyttöä ja puki Antin vielä kahdeksanvuotiaana sen

mukaisesti. Antti oli alkanut jo kapinoida, joten ehkä he eivät enää kovin pitkään näkisi häntä mekko päällä.

Hassua miten nuo vanhempien toiveet menivät, Ruth mietti. Pappa taas oli toivonut hänestä poikaa ja kasvattanut ihan eri tavalla kuin Evaa. Kun pappa lähti ensimmäiselle pitkälle matkalleen, hän kutsui Ruthin työhuoneeseensa, veti kirjoituspöytänsä laatikon auki ja otti esiin revolverin.

– Opetan sinut käyttämään tätä, jos vaikka joku yrittää yöllä tänne sisään, ja täällä on vain naisia, pappa selitti.

Hän otti Ruthin käden omaansa, asetti sormet oikealla tavalla revolverin ympärille ja näytti tyhjällä aseella, miten sitä käytetään. Ensin Ruth muisti säikähtäneensä, mutta ymmärsi äkkiä, että pappa luotti häneen. Revolveri oli kamalan painava kädessä, eivätkä sormet ulottuneet ottamaan kunnollista tukevaa otetta. Oikeaan suuntaan tähtääminenkin tuntui melkein mahdottomalta. Hän kuitenkin yritti pontevasti. Papan luottamus tuntui yllättävältä ja hyvältä.

Seuraavaksi pappa oli vienyt hänet ulos ja näyttänyt huolellisesti, miten ase laukaistaan. Pamaus säikäytti hänet uudestaan. Hän ei ollut osannut odottaa niin kovaa ääntä ja toivoi hartaasti, ettei joutuisi ikinä käyttämään revolveria. Sen jälkeen hän kuitenkin tunsu olevansa perheen tuki ja turva aina, kun pappa oli pois kotoa, usein pitkilläkin matkoilla. Välillä Ruth kävi salaa kurkistamassa,

oliko revolveri yhä samassa paikassa laatikon perällä. Nyt kun Hellu hallitsi keittiössä ja oli tomera kuin mikä, Ruth huomasi melkein unohtaneensa aseensa olemassaolon.

– Siellä on gentlemanni meille kummallekin, Eva irrotti Ruthin revolveriajatuksista.

Gentlemanneista vanhempi, Heikki, oli kaksi vuotta Evaa nuorempi, joten liian nuoria olivat molemmat pojat heille.

He vilkuttivat takaisin, hakivat pukukassinsa ja vetivät takit päälleen. Vaikka ilma oli jo selvästi lämmennyt, illalla tai luultavimmin yön puolella kotiin tullessa voisi olla viileää. Kaisu oli niin innoissaan soittamisesta, että oli heti syötyään rynnännyt takaisin pianon ääreen eikä kärttänyt mukaan. Tämän illan suunnitelmiin hän ei olisi sopinut.

Ulkona tuoksui kevät. Kasvien ja maan vihreä tuntui heleydessään ryöpsähtävän melkein liian vahvana silmiin, niin kuin kaikki muukin: valo, tuoksut, luonnon äänet. Näin illalla oli valoisaa vielä kauan ja keväthurmiotaan laulavat linnut täyttivät maiseman äänillään. Kevät tuntui selvästi sekoittavan myös ihmisten päät. Ruth veti syvään henkeä ja halusikin tullakin sekoitetuksi. Tuttu maantie rapisi kenkien alla valmiina tarjoamaan jotain uutta keväisen jännittävää heidän eteensä.

– Miten teidän isä voi? Ahon Heikki kysäisi.

– Odotetaan kirjettä joka päivä. Viimeksi äiti kertoi papan pääsevän leikkaukseen, mutta emme

mekään vielä tiedä, miten se meni tai onko sitä edes tehty, Ruth selitti.

Aika pian Ainolan jälkeen oli vuorossa Järnefeltien Suviranta, josta kaapattiin mukaan Evan ja Ruthin serkut, Leena ja toinen Heikki. Näin heillä oli tapana. Kaverit kerättiin matkan varrelta ja joukkoa oli perille tultaessa tällä kertaa koossa kuusi.

Kallio-Kuninkalassa he eivät ehtineet vielä kunnolla pihaan, kun Arvi seisoj jo portailla vastassa. Olikohan tuo vahtinut ikkunassa, milloin Eva tulisi? Arvi kohotti Evan käden huulilleen ja hetken kuluttua myös Ruthin – melkein.

– Meillä on näyttämö valmiina kalusteita myöten, Arvi ilmoitti. – Saanko varata neidiltä tämän illan ensimmäisen valssin, hän kumarsi Evalle.

– Mielellään, kunhan nyt sinne asti päästään, hyvä herra, Eva nauroi. – Eikös se näyttämö ole siellä teatteriesitystä varten, joka on ensin ja aika pitkä onkin. Jospa sitten on jo nukkumaanmeno aika.

Koko joukko purskahti nauruun.

– Mitä se nukkuminen on? Ahon Heikki kysäisi.

Kukaan ei tuntunut tietävän vastausta niin outoon kysymykseen.

Teatteritila oli jo heti sisääntuloaulassa. Pieneen pukeutumishuoneeseen hallin vieressä ei ollut ovea, vain verhot sen eristämiseksi, joten se sopi hyvin näyttämöksi valmiine esirippuineen. Nyt verhot olivat vielä auki, ja lavastusta saattoi tarkastella heti sisään tullessa. Se oli vierashuone Kypron kuningas Guidon linnassa. Toisella reunalla oli pieni

pöytä ja kaksi koristeellista tuolia, toisella vapaata tilaa liikkumiseen. Pieni tila eteisen jatkona sopi pukuhuoneeksi. Poikien äiti, Kerttu-täti, oli teatterista hyvin innostunut. Hän oli jopa itse kirjoittanut uusia näytelmiä tai sovittanut heille vanhoja.

Tämmöisinä iltoina kaikki on paremmin kuin hyvin. Ruth säteili.

He olivat itse muokanneet *Lintu Sininen* -sätunäytelmän tekstiä ja jättäneet pois osia, jotka olisivat vain pitkittäneet näytelmää ja joihin oli vaikea näin pikaisesti löytää esittäjää. Turhaa oli ollut esimerkiksi alun kahden palvelijan keskustelu, jossa selvitettiin, millaisia prinsessat olivat. Täytyi luottaa katsojiin. Rooleistahan pitäisi kohta huomata, millaisia tyyppejä he esittivät. Ei siihen tarvittu pitkiä selityksiä etukäteen.

Kun esirippu avautui, Ruth oli heti näyttämöllä. Hän esitti äitipuolelle rakasta Florella-tytärtä, joka halveksi sisarpuoltaan. Hänen oli täytynyt topatta vaatteittensa alle pari pientä tyyntyä, joten asu oli melkoisen kummallinen. Sinisen mekon hän oli saanut lainaksi Hellulta, sillä äidin vaatteisiin toppaukset eivät olisi mahtuneet.

– Mamma aina sanoo mua viisaaks, sangen sukkelaks, osaavaks ja taitavaks. Minuun saattaa ihasua, sanoo mamma, kaikki yks ja kaks. Puhe mull on sujuvata, puku muodin mukaan yllä. Niin on mamma sanonut, olen mieleen painanut, ja ne todeks uskon kyllä. Mull on tuima nälkä, haa! Mistä saisin makkaraa?

Maha pystyssä hölmön oloisena höpöttävä ja jalkojaan raskaasti lattiaan tömpsöttävä Florella sai heti aikaan naurunpyrskähdyksiä. Makkarat olivat pöydällä valmiina. Ruth-Florella tarttui ahnaasti yhteen ja työnsi sen suuhunsa sormi varmuuden vuoksi lähellä haukkauskohtaa. Posket pullollaan ja varpaat sisäänpäin kääntyneinä hän sitten pureksi liian suurta palaa.

– Kolme päivää on mamma pitänyt minua nälkäparannuksella, että tulisin oikein hienoksi, kun prinssi tulee. Eihän siitä liho, jos makkaran syökin. Mokoma prinssiraukka! Mutta minäpä tiedän, mikä on parempi, ja se on makkara.

Sieltä prinssi jo tulikin Florellaa etsien ja kysyi:

– Tiedätkö sä saunapiika, joll on nälkä hirmuinen, miss on sulo neitinen?

Ruth tuppautui heti prinssin syliin ja pyysi vielä muiskua huulilleen. Nyt katsomon nuoret eivät enää tahtoneet pysyä tuoleillaan.

– Veli, anna nyt sille muisku, Ahon Antti kiljui. Toiset hyssyttivät häntä hiljaiseksi.

Ruth jatkoi makkaran pureksimista näyttävästi ja äänekkäästi. Lopulta suu oli tyhjä, hän nousi ähkien, pyyhki suutaan hihaan ja ilmoitti prinssille:

– Kas nyt olen siisti jo, suikkaapas nyt suutelo!

Katsomossa Antti ehti vain hihkaista, kun viressä istuva sulki hänen suunsa kädellään.

Näytelmää kesti aikansa, ja Ruth oli juuri niin mahdoton kuin Topelius oli varmasti tarkoittanut.

3.

Bravo-huudot ja jalkojen tömistykset saivat tuntumaan siltä kuin paikalla olisi ollut suurempikin yleisö, vaikka katsomossa istuivat vain Paloheimon täti jonkun ystävänsä kanssa sekä ystävän palvelija tai seuraneiti ja muutama nuori.

Hyvä näinkin. Ruth ei näytellyt vain katsojia varten, vaan myös oppiakseen ja harjoitellakseen. He puikahtivat pari kertaa kiittämään, ja sen jälkeen oli vuoro huokaista helpotuksesta. Eva ja Ruth huokaisivat myös ilosta, sillä ruokasalissa tarjoiltavan iltapalan jälkeen olisi vuorossa tanssia salin puolella.

Jokainen heidän perheessään piti tanssimisesta. Pappakin saattoi tempaista äidin mukaansa valssiin noin vain keskellä päivää. Ruth itse rakasti tanssimista, samoin Eva, ja Kaisu liihotteli huoneissa soittamisen lomassa. Äiti oli järjestänyt heille tanssiopetustakin, niin kuin oli järjestetty muillekin lähipiirin lapsille, joten he kaikki tosiaan osasivat tanssia.

Ruth Sibelius on ollut pienestä pitäen palavasti innostunut näyttelemisestä ja järjestänyt muiden Tuusulanjärven taiteilijaperheiden lasten kanssa teatteri-iltoja. Kolmetoista-vuotiaana Ruth aloittaa koulunkäynnin Suomalaisessa Yhteiskoulussa ja asuu viikot sisarensa Evan kanssa Helsingissä. Parasta koulussa on teatterikerho. Sen myötä Ruthin haave näyttelijän urasta vain voimistuu, ja lopulta hän saa vanhemmiltaan luvan pyrkiä Kansallisteatterin oppilaskouluun. Toteutuuko unelma vihdoinkin?

Haluan näyttellä! on palkitun kirjailijan hurmaava nuortenromaanin Tuusulanjärven taiteilijayhteisöstä ja nuoresta Ruthista, Aino ja Jean Sibeliuksen toiseksi vanhimmasta tyttärestä. Ruthin kasvutarinan rinnalla kuvataan elävästi 1900-luvun alun ilmapiiriä Suomen suuriruhtinaskunnassa, jossa itsenäisyyteen pyrittiin myös taiteen keinoin.

www.tammi.fi

N84.2

ISBN 978-952-04-5562-0